Algemene beschouwingen fractie PvdA gemeenteraad 9 september 2021

De menselijke maat.
Ook lokaal. Dat is pas sociaal

De besluitvorming over definitieve keuzes en financiële effecten van alle bijstellingen is in november bij de begrotingsbehandeling. Het College heeft zijn afwegingen zorgvuldig gegeven bij de voorgestelde bezuinigingsposten. Wij maken echter hier en daar andere afwegingen, waarbij 'de menselijke maat' een belangrijk wegingscriterium is. Maar we waken er ook voor dat je in de doelbezuinigingswoede beslissingen neemt die een oplossing lijken maar het uiteindelijk niet zijn.
Een aantal extra bijdragen van het Rijk zorgden ervoor dat het tekort van meer dan een miljoen sterk is gereduceerd. Voor de komende jaren laat de zomerrapportage positieve saldi zien.

We zijn blij met een aantal conclusies uit het ZBB-onderzoek. Deze rekenen af met vóór-onderstellingen, onderbuikgevoelens en opvattingen dat de gemeente met geld smijt.
Op veel taakvelden zit M&M op of nabij het ZBB-niveau. We verzetten met lage budgetten veel werk. We hebben weinig besparingspotentieel.
Het zelfreinigend vermogen van onze gemeente is groot gebleken. We hebben immers zelf al veel vet, te veel wellicht, weggesneden.
Onze ambtenarenorganisatie is slank, doet het goed tegen relatief lage kosten.
In voorgaande algemene beschouwing zeiden we: genoeg is genoeg, dan maar een niet-sluitende begroting. Dat durfden we als raad niet aan. Onze voorlaatste algemene beschouwing droeg als titel: geen vet meer op de botten.
Door toch steeds met hangen en wurgen voor een sluitende begroting te zorgen denkt de rijksoverheid: We hebben gelijk, daar valt dus nog steeds wat te halen, de citroen is nog niet helemaal leeg geknepen.
'Van een kale kip kun je niets meer plukken' concluderen echter de onderzoekers. Ik wil hier uitroepen: **doe het dan ook niet!**

Het gaat hier niet alleen om een financieel probleem, maar ook een moreel.
Nog niet zo lang geleden werd door een raadslid zorg uitgesproken over sleuven die te dicht bij de bomen werden gegraven. Het fijnmazig wortelstelselstelsel zou beschadigd raken, de bomen zouden hieronder lijden.
Dat is ook het geval als je ingrijpt in het fijnmazig netwerk van onze samenleving. Dorpsraden, verenigingen en niet te vergeten vrijwilligers vormen

de voeding en de ziel van een levende gemeenschap. Als je dat aantast gaat er meer naar de knoppen dan je nu lief is.

De hoofdoorzaak van de rode cijfers is bekend. Het Rijk belast de gemeente met meer dan de belastbaarheid verdraagt. Taken uit het sociale domein zijn overgeheveld naar de lokale overheid, zonder voldoende middelen. Al jaren zijn we te braaf, te volgzaam.
Nog verder snijden in de begroting doet me denken aan BBB (brood, bad en bed)

Overleven is te weinig voor een vitale samenleving. In een crisissituatie mogen we een beroep mogen doen op solidariteit, het wezenskenmerk van een gemeenschap, zeker als er perspectief is op betere tijden.
Tenzij Den Haag de modieuze, maar daardoor niet minder noodzakelijke term 'de menselijke maat' serieus neemt en met structureel geld over de brug komt. Want, als je alleen maar doet wat wettelijk moet, gaan lokale gemeenschappen naar de gallemiezen.

Duidelijk is dat wij, sociaaldemocraten goed zullen kijken naar **alle** voorgestelde bezuinigingen, maar vooral die in het sociale domein. Hier ligt onze corebusiness*: lokaal* verankerd met een *sociaal* kompas. Daarom een aantal opmerkingen die wij als kaderstellend beschouwen.

p.26: U speculeert over de redenen van overschrijding op de Wmo. Maar ook 'we geven minder uit aan de nieuwe Wmo dan we ontvangen van het Rijk. Er is weliswaar sprake van een stijging in de 'nieuwe' Wmo-voorzieningen. Onbekend is waardoor die stijging wordt veroorzaakt. Toch wilt u de dagbesteding (nieuwe-Wmo) beknotten. Mooie klus voor een rekenkamer om uit te zoeken hoe het nu precies zit. Wellicht brengt ons dat verder dan speculeren.

p. 38 nr. 13: Kleine gestes naar het personeel zijn goed voor de sfeer. *Alleen in allerhoogste nood dit stoppen*. Je maakt wellicht meer kapot dan je met 9k€ kunt repareren.

p. 40 nr. 19: Bij het inzetten van een schoonmaakbedrijf in plaats van huishoudelijke hulp zijn ook de vlekken van de vloer en het stof van het dressoir. Maar de indicatie is veel ruimer. Huishoudelijke hulp levert ook andere kwaliteiten. Juist hier gaat het om de menselijke maat. En meer dan het plichtmatig vinkje op de kaart zoals bij het toilet in het tankstation.

p. 41 nr. 22: Beleid blijft onze verantwoordelijkheid en kan niet bij andere gemeente worden belegd. Op een zo belangrijk onderwerp als jeugdzorg en Wmo komen we anders op afstand te staan. Dan kunnen we als zelfstandige gemeente niet functioneren.

P. 44 nr. 28: Het is ons niet duidelijk dat door de bijdragen CZM met 50% te verlagen en wijziging van de beleidsregels (art 24) 30k€ te halen valt zonder dat betrokkenen (armoede- en minimabeleid) hier niets van merken. *Hoeveel mensen maken gebruik van de verschillende pakketten? Is hier al antwoord op gegeven?*

p. 45 nr. 29: Misbruik van sociale voorzieningen is zeer laakbaar. U voert nu al intensieve controles uit. Desondanks stelt u intensievere controles voor. Deze zijn gebaseerd op wantrouwen, op een mensbeeld dat niet het onze is. Wat is hier de menselijke maat dan nog?

p.48 nr. 32: Hoe kunnen we naast de verblijfsrecreanten (via toeristenbelasting) ook dagjesmensen een bijdrage laten leveren aan de gemeentelijke geldpot, wellicht via parkeergeld is het onderzoeken waard.

p.55 nr. 51: Dagbesteding helpt om het zelfstandig wonen mogelijk te blijven maken en om huisgenoten en mantelzorgers te behoeden voor overbelasting. De waardering voor geregistreerde mantelzorgers is prima, evenals op 9 november eten in conferentieoord De Poort. Maar voorkomen van overbelasting zet het meest zoden aan de dijk. Dus niet versoberen op dagbesteding.

P51 →41: Zou daling van het gebruik van vonkjes in 2020 niet het gevolg kunnen zijn van de corona? Geef meer bekendheid aan de vonkjes. Blijft het gebruik structureel laag, dan pas besluiten nemen.

p.52 → 45a: Slechte zaak als alle activiteiten op het gebied van Kunst en Cultuur worden gestopt. U zegt terecht dat u dit heroverweegt binnen het totaal van subsidiebeleid. We zullen dit bij de begrotingsbehandeling kritisch beoordelen.

p. 59 →: We kunnen op voorhand niet akkoord gaan met de genoemde uitgangspunten voor subsidiekorting. Wachten op een concreet, gemotiveerd plan in de begroting.

Maar nu al zijn we nieuwsgierig naar de bezuinigingsschatting van 100k€

Omdat de begroting niet alleen maar een boekhoudkundige exercitie is, maar vooral een inhoudelijke over wat we willen bereiken nog het volgende:

Wonen:
Huisvesting is verworden tot een Wild Westen. Door het vrije marktdenken is de woningmarkt totaal verziekt. Wat ons betreft ook hier alleen woningen kopen om er zelf in te wonen en niet om anderen financieel uit te melken. Van zoiets fundamenteels als een huis is een luxeproduct gemaakt.

Leren:
Investering in nieuwbouw/verbouw Kandinsky is niet van de baan. U wacht op nieuwe wetgeving die verandering brengt in de financiering. We verwachten van u uiterlijk in de zomer 2022 informatie hierover.

OZB:
We begrijpen er niets van waarom de OZB al na een jaar teruggedraaid wordt. Afspraak was toch in januari 2021: 10% verhogen en 4 jaar niet indexeren. (4 x 2,5%). Daar willen wij aan vasthouden. Nu al teruggeven is een slecht signaal en past niet bij alle winstwaarschuwingen die u afgeeft.

Milieu en groen:
Iedere partij draagt 'groen, milieu en verduurzaming een warm hart toe'. In dat wat beleden wordt zitten weinig verschillen. Maar in de aanpak wel. We zijn vooral gefocust op energieopwekking en te weinig op besparing.
Voor ons is van belang dat energieopwekking niet alleen maar een verdienmodel is voor grootgrondbezitters, kapitaalkrachtigen, maar dat ook 'gewone mensen' kunnen profiteren. De bewijzen en aanduidingen dat milieubeleid vooral de lage inkomens treft stapelen zich op.

Slot:
Hopelijk doet u uw voordeel met deze kaders. Niet om ons te plezieren, maar om de haarvaten van onze samenleving te voeden en onze burgers te binden en aantrekkelijk te zijn voor nieuwkomers. 'Alles van waarde is weerloos', een dichtregel van Lucebert, geldt niet alleen voor 'groen', maar zeker ook voor de haarvaten van onze samenleving.

Lee Tonnaer, fractievoorzitter PvdA